

Welkom

RB Studiekring Lezing ondernemingswaardering

Voorstellen

drs. Chris Denneboom RV RAB
cdenneboom@valuepro.nl
Master in Business Valuation
Register Valuator
Register adviseur bedrijfsopvolging
Gerechtigd deskundige

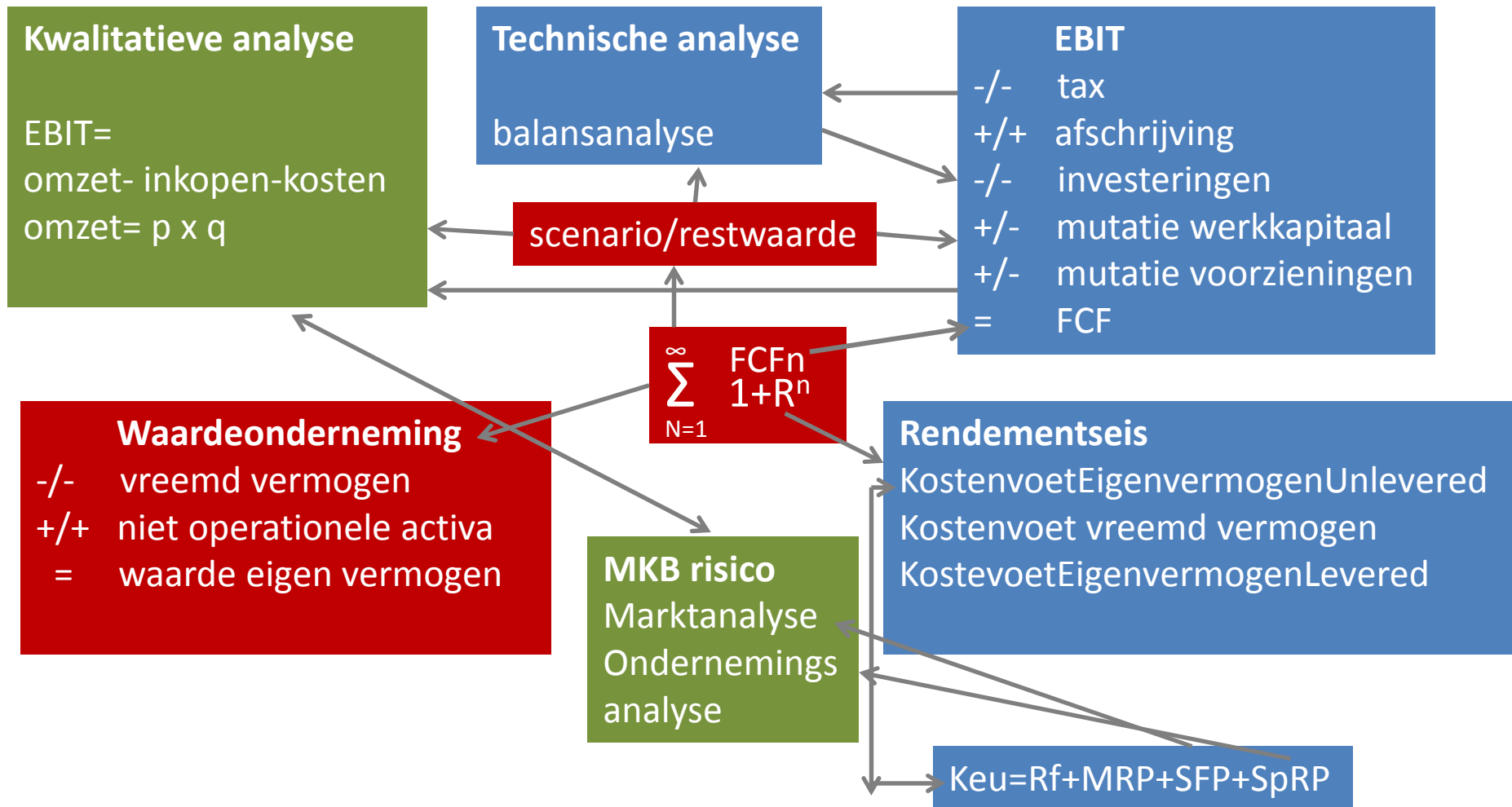
BEDRIJFSWAARDERING & ADVIES

Agenda

- Waardering, basistheorie en toepassing
- Waarde en subjectiviteit
- Cashflow ipv winst
- Techniek contant maken
- Waarde en prijs
- Miller & Modigliani

Waardering basistheorie

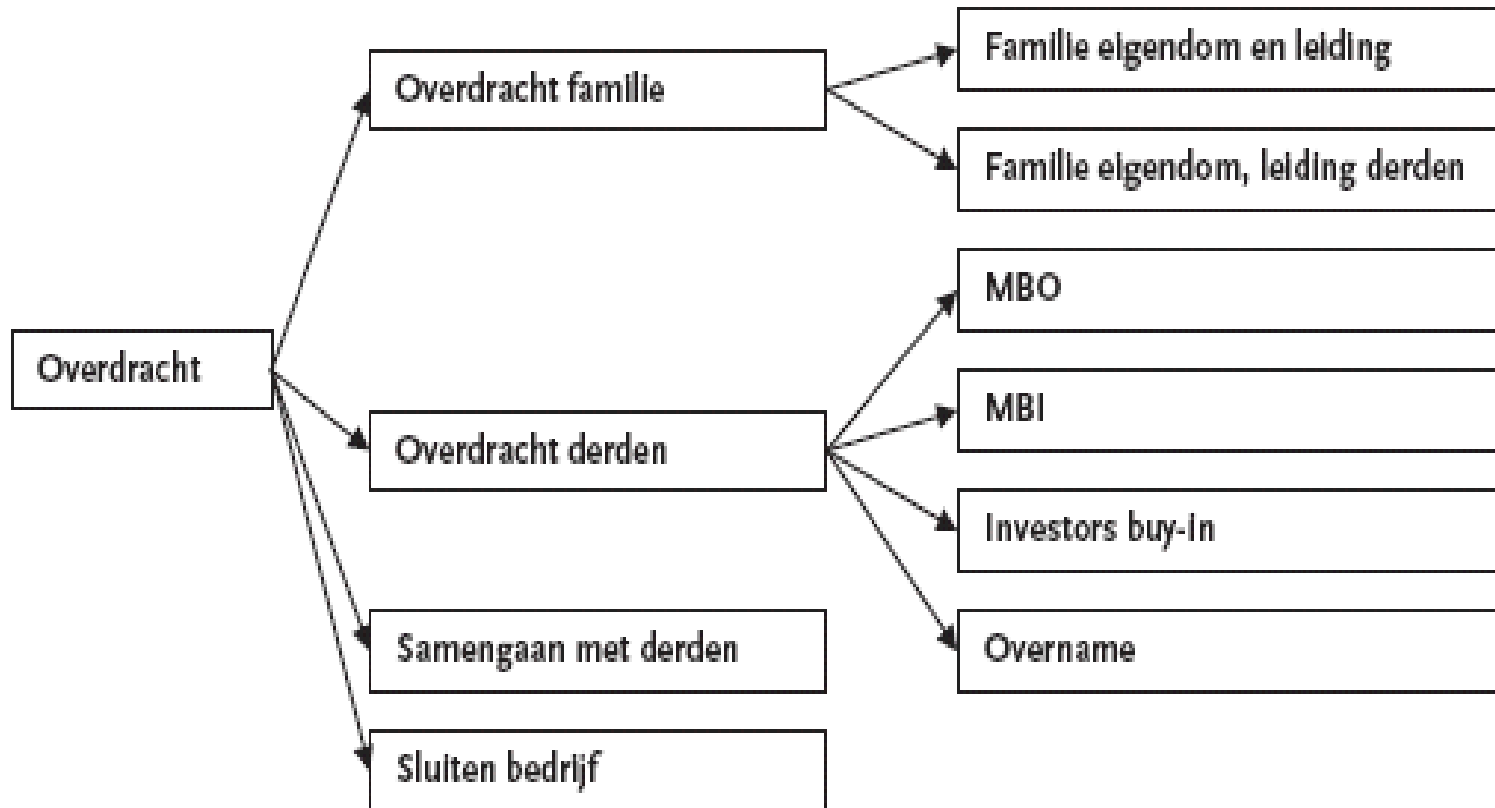

Waardering basistheorie

Wanneer waarderen?

- Bedrijfsovername (*MBO, MBI, familieoverdracht, fusie, strategische overname, optieregelingen*)
- Fiscale kwesties (*inbreng, BOR, erfbelasting*)
- Geschillen (*ruzie vennoten/adh, echtscheiding*)
- Waardemanagement
- Impairment

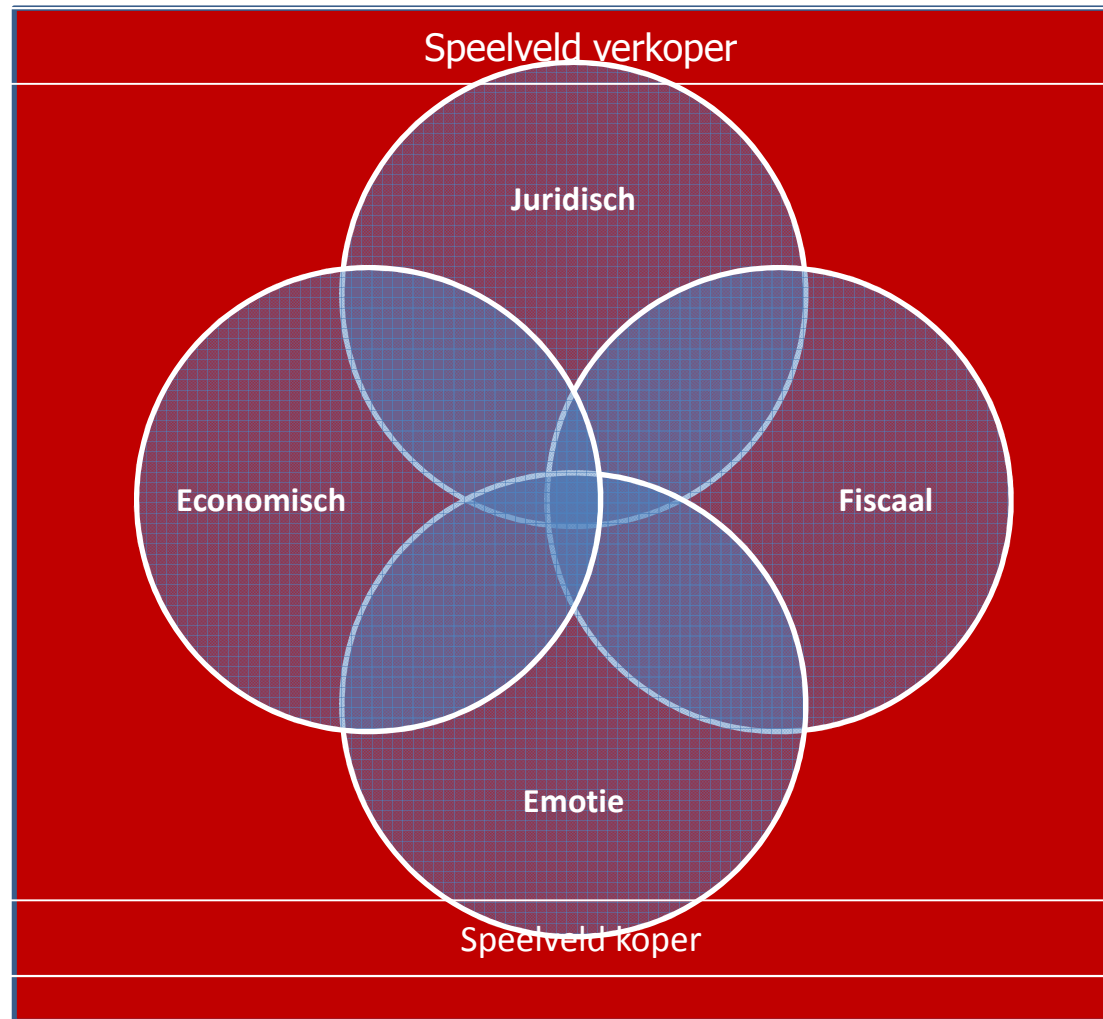
Waardering basistheorie

Bron: Van der Eijk e.a. (2004).

Waardering basistheorie

Bedrijfsoverdracht, aspecten staan niet los van elkaar

Waardering basistheorie

Rol van bedrijfsovernames binnen MKB

- Extra omzet voor accountant, belastingadviseur
- Klantbehoud en acquisitiemiddel

Let op!

- *Waardering en bedrijfsovername is een specialisme met grote (afbreuk)risico's*
- *Onafhankelijkheid*

Waardering basistheorie

Waardering basistheorie

	Bedrijf A		Bedrijf B
Resultatenrekening	2010	Resultatenrekening	2010
Omzet	3.000.000	Omzet	3.000.000
Inkoopwaarde omzet	360.000	Inkoopwaarde omzet	360.000
Brutowinst	2.640.000	Brutowinst	2.640.000
Personeelskosten	1.650.000	Personeelskosten	1.650.000
Overige bedrijfskosten	660.000	Overige bedrijfskosten	660.000
Afschrijvingen	90.000	Afschrijvingen	90.000
Resultaat voor belasting	240.000	Resultaat voor belasting	240.000

Waardering basistheorie

Economische waarde

Bestaat uit de contante waarde van verwachte toekomstige opbrengsten

Economische waarde

≠

boekhoudkundige waarde

Waardering basistheorie

Economische waarde

Staatsobligatie nominaal €1.000, looptijd 3 jaar.

Couponrente 4,2%. Marktrente 2,4 %

Waardering basistheorie

Economische waarde

Bestaat uit de contante waarde van verwachte toekomstige vrije geldstromen

vrije geldstromen

≠

winst

Waardering basistheorie

Economische waarde

Vrije geldstroom is die geldstroom die ter beschikking staat aan de vermogenverschaffers.

EBIT

-/- belasting over EBIT

+/+ afschrijvingen

-/- investeringen

+/+ desinvesteringen

+/- mutatie werkkapitaal

+/- mutatie voorzieningen

= Vrije geldstroom (FCF)

Waardering basistheorie

Economische waarde

Verwachte vrije geldstroom → verwachtingen zijn per definitie subjectief.

Verwachtingen kunnen wel getoetst worden aan historische prestaties en aan de markt en verwachte marktontwikkelingen.

Waardering basistheorie

Economische waarde

Contante waarde, het principe dat er een tijdvoorkeur is voor geld en dat er risico en onzekerheid bestaan.

Waardering basistheorie

Economische waarde

Stel je hebt €100,- . Het maakt wat uit of je dit bedrag vandaag ontvangt of over een jaar.

Nu met risico, er is een kans van 10% dat de investering mislukt en failliet gaat.

Waardering basistheorie

risicovrij	3,50%
faalrisico	10%
totaal	13,5%
10/9	15,0%

investeringsnummer		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	totaal
investeringsbedrag	869,57	86,96	86,96	86,96	86,96	86,96	86,96	86,96	86,96	86,96	86,96	
rendement		3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	
na 1 jaar		90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	900
investeringsbedrag	869,57	86,96	86,96	86,96	86,96	86,96	86,96	86,96	86,96	86,96	86,96	
rendement		15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	0%	
na 1 jaar		100	100	100	100	100	100	100	100	100	0	900

Waardering basistheorie

Economische waarde

$$\sum_{N=1}^{\infty} \frac{FCF_n}{1+R^n}$$

Waardering basistheorie

Vaak is cashflow niet constant

project/ t ->	0	1	2	3	4
FCF		50	125	75	60

Rendementseis is 12%

Waardering basistheorie

Onderneming vaak variërende oneindige of langdurige cashflow.

2 fasen model

$$\text{Value} = \sum_{t=1}^{t=N} \frac{CF_t}{(1+r)^t} + \frac{\text{Terminal Value}}{(1+r)^N}$$

Waardering basistheorie

Hoe lang planperiode?

Zo lang als nodig is om in een veronderstelde stabiele situatie te komen.

De restperiode veronderstellen we geen groei meer.

Waardering basistheorie

Rendementseis 15%

onderneming/ t ->	0	1	2	3	4	∞
FCF		50	75	90	70	65
						433,3333
Disconteringsfactor		0,8696	0,7561	0,6575	0,5718	0,5718
CW	447,1480	43,4783	56,7108	59,1765	40,0227	247,7597

Waardering basistheorie

DCF waardering

waarde onderneming = Σ FCF

-/- waarde vreemd vermogen

+/+ waarde niet operationele activa

= waarde EV= waarde aandelen

Waardering basistheorie

Rendementseis 15%

onderneming/ t ->	0	1	2	3	4	∞
FCF		50	75	90	70	65
						433,3333
Disconteringsfactor		0,8696	0,7561	0,6575	0,5718	0,5718
CW	447,1480	43,4783	56,7108	59,1765	40,0227	247,7597

Overname balans			
Vaste activa	100	EV	115
Debiteuren	40	Lening	125
Vorraden	75	Crediteuren	75
Overige vlotten activa	120	Overige passiva	20
Totaal activa	335	Totaal passiva	335

Waardering basistheorie

DCF versus andere waarderingmethoden

Intrinsieke waarde

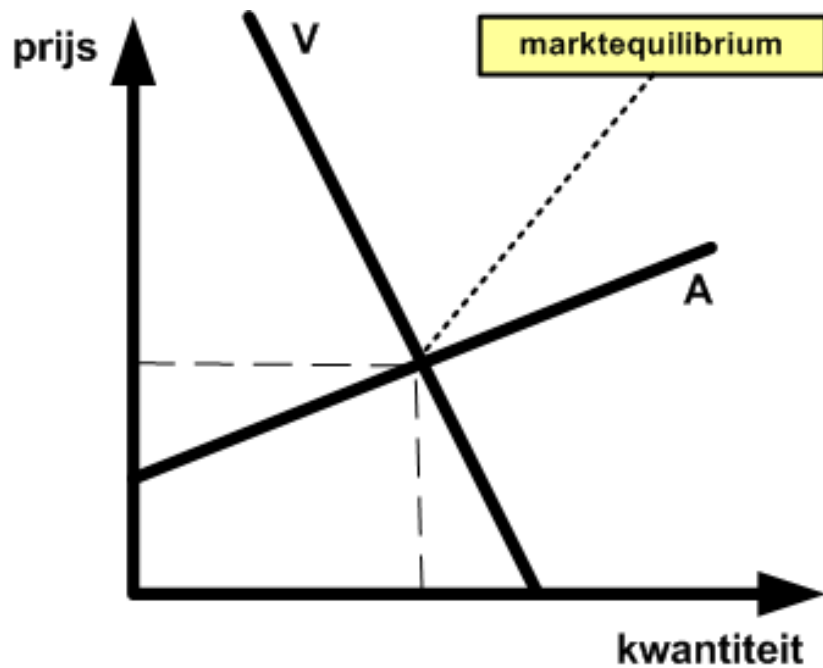
Rentabiliteitswaarde

Mobach

Multiple

Waardering basistheorie

Prijs versus waarde

$$\sum_{N=1}^{\infty} \frac{FCF_n}{1+R^n}$$

Waardering basistheorie

Kostenvoet eigen vermogen

Kostenvoet eigen vermogen Unlevered

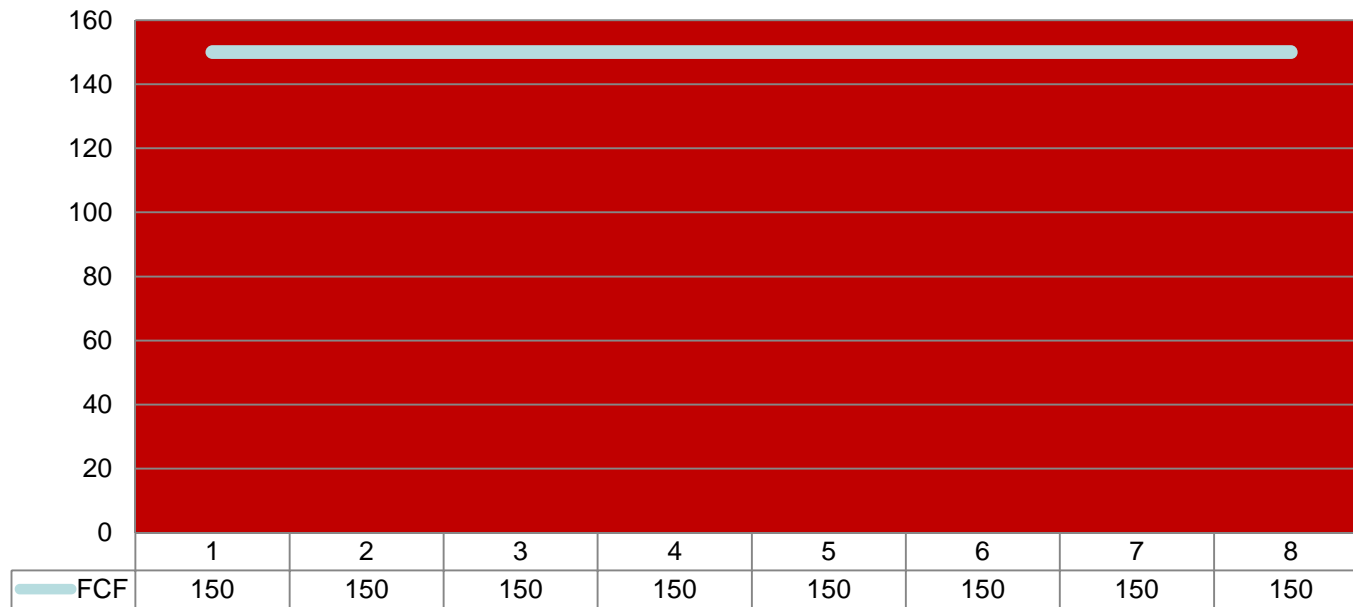
Kostenvoet eigen vermogen Levered

Wat is het effect van de inbreng van vreemd vermogen?

Waardering basistheorie

Weighted Average Cost of Capital (WACC)

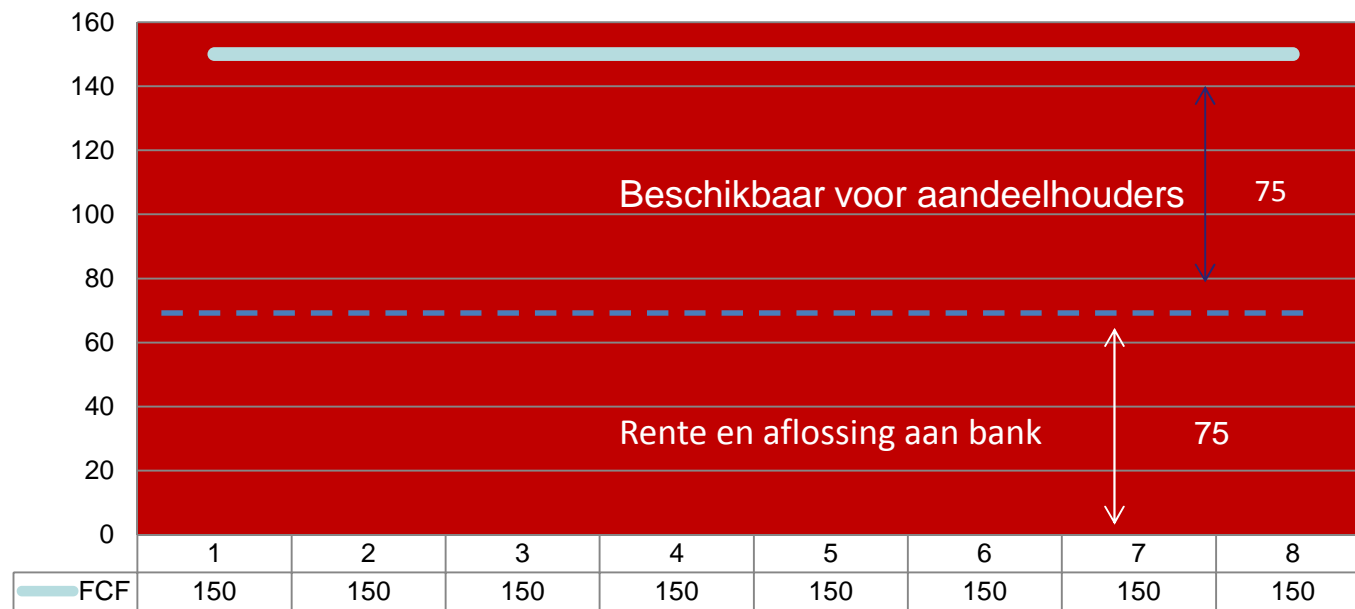
FCF

Waardering basistheorie

Weighted Average Cost of Capital (WACC)

FCF

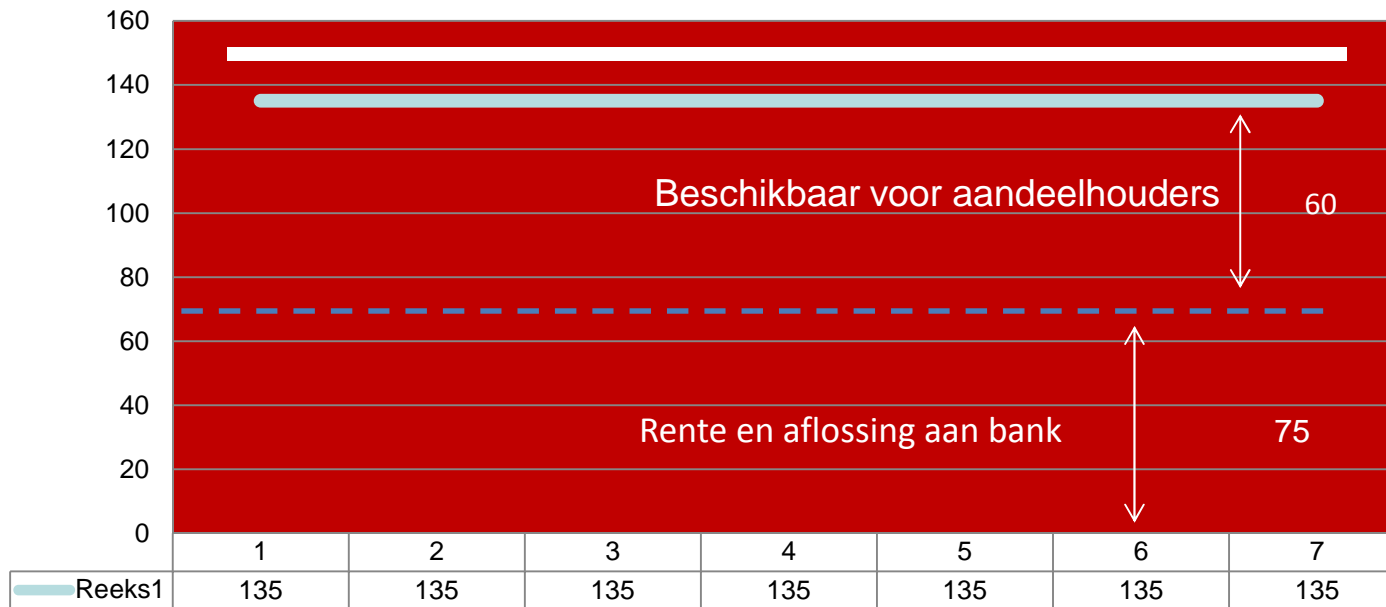

Waardering basistheorie

Weighted Average Cost of Capital (WACC)

-10% afwijking

FCF

Waardering basistheorie

Miller & Modigliani

$$K_{el} = K_{eu} + (K_{eu} - K_v) \times (V/V + EV)$$

De waarde van een onderneming is niet afhankelijk van de wijze waarop zij gefinancierd is (in een wereld zonder belasting)

Waardering basistheorie

Miller & Modigliani

Voorbeeld

Geldstroom 100 tot in de oneindigheid

$K_{eu} = 12\%$

$K_v = 5\%$

$Tax = 0\%$

$EV/TV = 40\%$

Waardering basistheorie

Geldstroom 100 tot in de oneindigheid

$$K_{eu} = 12\%$$

$$K_v = 5\%$$

$$\text{Tax} = 0\%$$

$$EV/TV = 40\%$$

$$K_{el} = 0,12 + (0,12 - 0,05) * (0,6/0,4) = 0,225$$

$$WACC = 0,225 * 0,4 + 0,05 * 0,6 = 0,12$$

Waardering basistheorie

Geldstroom 100 tot in de oneindigheid

$$K_{eu} = 12\%$$

$$K_v = 5\%$$

$$\text{Tax} = 20\%$$

$$EV/TV = 40\%$$

$$K_{el} = 0,12 + (0,12 - 0,05) * (0,6/0,4) = 0,225$$

$$WACC = 0,225 * 0,4 + 0,05 * 0,6 * (1 - 0,2) = 0,114$$